Maa- ja metsätalouvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite: Asiantuntija- ja asiantuntijalausuntopyyntö 14.10.2020

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta

Yleistä

Suomen metsäkeskus pitää kannatettavana metsäpinta-alan ja hiilinielujen lisäämistä sekä kasvihuonepäästöjä vähentämistä metsityksen avulla. Tärkeää on, että nämä metsitystoimet toimeenpannaan metsitettävien kohteiden luonnon monimuotoisuutta heikentämättä.

Tukijärjestelmä on tarkoitettu joutoalueiden metsitykseen, siten aktiivisen maatalouden ja metsänkasvatukseen alueet eivät ole tämän lain tarkoittamia metsityskohteita Lakiehdotuksella rajataan lisäksi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet tuen ulkopuolelle. Metsityskohteiden tukikelpoisuus tarkistetaan tuen hakuvaiheessa sekä erilaisten paikkatietoaineistojen, että erillisen ELY-keskustelle tehtävän lausuntomenettelyn kautta. On mahdollista, että maanomistajan tai palvelun tuottajan on tukiehtojen moninaisuuden vuoksi vaikea etukäteen varmistua siitä, onko kohteelle mahdollista saada metsitystukea ja millaisille toi-menpiteille se voidaan myöntää. Tämä voi tehdä metsitystuesta vaikeasti ymmärrettävän tukimenetelmän ja vähentää halukkuutta joutoalueiden metsitykseen.

Lakiesitysen mukaan Metsäkeskus vastaa metsitystuen hallinnoinnista. Metsäkeskus katsoo, että ehdotettu metsitystukijärjestelmä olisi hallinnollisesti varsin vaativa. Tuen myöntäminen edellyttäisi ainakin neljän viranomaistahon - Metsäkeskuksen, ELY-keskusten, Ruokaviraston ja kuntien - yhteistyötä. Myös Museovirastolta voisi olla tarpeen pyytää lausunto, jos metsitettävällä kohteella tai sen läheisyydessä olisi tiedossa olevia muinaisjäännöksiä. Tuen hallinnoinnin kannalta olennaista onkin mm. sujuva tiedonsiirto ja ajantasaiset paikkatietoaineistot.

Metsäkeskus katsoo, että yleisellä tasolla luonnonvaratalouteen liittyvien poikkihallinnollisten prosessien kehittäminen ja digitalisointi ovat keskeistä 2020-luvulla asiantuntevan ja tehokkaan hallinnon varmistamiseksi. Metsitystuen hallinnoinnissa esitetty poikkihallinnollinen prosessi on kuitenkin muita tällä hetkellä käytössä olevia hallinnonrajat ylittäviä menettelyjä monimutkaisempi ja edellyttää sen vuoksi lisäresursseja kaikissa organisaatioissa. Lain nopean valmistelun ja lyhyen voimassaoloajan näkökulmasta ei ole ollut mahdollista rakentaa tukijärjestelmää sähköisen hallinnon näkökulmasta parhaalla mahdollisella tavalla. Tämän vuoksi Metsäkeskus katsoo, että tukijärjestelmän hallinnolliset kustannukset voivat muodostua suuriksi suhteessa lain tavoitteisiin ja myönnettävän tuen määrään.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/396767ce-e220-4e68-8562-c337f53ae7b6
VISMA Sign
www.vismasign.com

Laki on tarkoitus panna toimeen ns. vähämerkityksellisenä eli de minimis -tukena. Vähämerkityksellinen tuen on arvoitu olevan hallinnollisesti nykyistä Kestävän metsätalouden rahoituslain käytäntöjä kevyempi menettely. De minimis -tukea ei ole aiemmin käytetty metsätaloudessa lukuun ottamatta verojärjestelmän kautta myönnettäviä tukia ja siksi metsitystuen käyttöönoton yhteydessä tulee tuoda esiin tämän tukimuodon erot muihin valtion varoista myönnettäviin yksitysmetsälouden tukiin. On myös huomattava, että Metsäkeskus ei ole ennen hallinnoinut de mimins -tukia. Uudesta tukimuodosta tulee aiheutumaan uusia raportointi-, ilmoitus- ja seurantavaateita niin Metsäkeskukselle kuin metsäomistajille. Kaksien eri säädösten pohjalta toimivan tukijärjestelmän toimeenpano samanaikaisesti tulee työllistämään metsäkeskusta enemmän verrattuna tilanteeseen, jossa tukijärjestelmien perusteet olisivat perusteiltaan yhtenäiset.

Kommentit

Esityksen 4 §:n mukaan tuensaajia voisivat olla samat yksityiset maanomistajat, esimerkiksi luonnolliset henkilöt, joille voidaan myöntää kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) mukaista tukea. Metsäkeskus pitää hyvänä, että esitetty tuensaajien määrittely vastaa kestävän metsätalouden rahoituslaissa säädettyä.

Tuen myöntämisen edellytyksenä 6 §:n mukaan on, että metsitettävä alue on vähintään 0,5 ha suuruinen yhtenäinen, keskimäärin vähintään 20 metriä levä alue. Esitystä perustellaan sekä YK:n kasvihuonekaasuraportoinnin, monimuotoisuuden säilymisen, että hallinnollisen työn tarkoituksenmukaisuuden sekä FAO:n metsän luokituksen perusteella. Ehdotettu 0,5 hehtaarin alaraja on siten tarpeen metsäpinta-alaan laskettavan kansainvälisen määrittelyn vuoksi. Metsäkeskus pitää hyvänä, että kohteinen hallinnollista työmäärää on rajattu rajaamalla kohteiden pinta-alaa esitetyllä tavalla.

Lakiesityksen 10 §:n mukaan metsitystuki koostuu kiinteistä kustannuskorvauksesta ja hoitopalkkiosta. Molemmat näistä perustuvat laskennallisiin keskimääräisiin hehtaarikohtaisiin kustannuksiin ja ne eivät vaihtelevat tuensaajan tai maantieteellisen alueen perustella. Metsitystukea voidaan kuitenkin porrastaa luonnon monimuotoisuutta edistävien toimenpiteiden kuten lehtipuuvaltaisten ja sekäpuustoisten metsien perustamisen osalta. Metsäkeskus pitää yhtä kiinteää valtakunnallista tukea hyvänä, lähtökohtaiesesti se selkeyttää tietojärjestelmien rakentamista, tukien hallintoa ja tukiehtojen viestintää. On huomattava, että tukijärjestelmään jää edelleen kolme erisuuruista kustannuskorvausta, kun kivennäismaan ja turvemaan kohteiden metsitystyön edellyttämät työmäärät poikkeavat selvästi toisistaan ja monimuotosiuutta edistäville metsityskohteille voi saada korotettua tukea. Tämä on kohteiden työllistävyyden osalta perusteltua mutta edellyttää kolmen eri kustannuvastaavuuden sisällyttämistä tietojärjestelmiin.

Metsitystuen osalta on haluttu mahdollistaa vain hoitopalkkion maksaminen silloin kun rahoitus perustamiskustannuksiin on maksettu jotain muuta kautta. Tätä voidaan pitää hyvänä avauksena esimerkiksi yksityisesti rahoitettujen hiilinielusopimusten suuntaan. Hoitopalkkion hyödyntäminen näissä muilla varoilla rahoitettujen kohteiden tapauksessa voi jäädä vähäiseksi, koska metsityksen perustamistoimenpiteitä ei saa aloittaa ennen metsäkeskuksen tukipäätöstä metsitystuen myöntämisestä.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/396767ce-e220-4e68-8562-c337f53ae7b6
VISMA Sign
www.vismasign.com

Helsinki 19.10.2020

sähköinen allekirjoitus

Anna Rakemaa
metsäjohtaja
Suomen metsäkeskus

Liitteet

Jakelu Maa- ja metsätalousvaliokunta

Tiedoksi Kirjaamo Metsäkeskus

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/396767ce-e220-4e68-8562-c337f53ae7b6
VISMA Sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

ANNA KAARINA RAKEMAA
86d672ec-142e-431c-ba86-ac4b315b817b - 2020-10-19 10:38:53 +03:00
BankID / MobileID - 4ce1fc92-bb72-468d-8fa7-74202f270479 - FI

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende